

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINECA.

Pretulu abonamentului:	Pretulu inserțiilor:	Correspondintiele se se adreseze la Redacțiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	„BISERIC'A si SCÓL'A“
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		ÉR banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci		TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.
„ „ „ „ „ j. a. 7 franci		

Din viéti'a nóstra bisericésca.

Sinodulu protopresbiteralu ordinariu in tractulu Beiusiului s'a tienutu la 3/15 Februaru a. c. sub presiedinti'a par. protopresbiteru Elia Mog'a, acarui'a decursu lu-presentezu in urmatórele:

Dupa servitiulu ddiescu imbinatu cu „Chiamarea Stului Spiritu“, par. protopresbiteru prin o cuventare ocazionali si acomodata impregiurarilor, deschide sinodulu si numerandu pre membrii presinti, constata ca suntu in numeru sufficientu d'a potea aduce hotariri valide.

Obiectele principali de desbatere au fostu:

- e) aflarea modalitatii d'a sustiené ordinea buna si canonica in comunele parochiali,
- b) indegetarea cálii, prin carea s'ar potea pestrá védi'a si autonomi'a bisericésca in tractu si
- c) inaintarea trebiloru scolare.

La presentarea acestei programe — a datu ansa visitarea, ce a facutu par. protopresbiteru in comunele din tractu, cu carea ocaziune s'a convinsu, ca disciplin'a crestinésca nu se mantiene in multe locuri, ca biseric'a nu se respectéza de unii crestini in mesura cuvenita, ca persoanele bisericesci nu suntu in stare a sustiené bun'a renduéla crestinésca si ca invetiamentulu poporalu in multe comune bisericesci nu e indestulitoriu.

Asupra obiecteloru propuse se incepú o desbatere interesanta, la carea au luat parte mai multi membrii presinti, dar convingandu-se intregu sinodulu, ca materi'a desbaterei este pentru acestu tractu — de mare importantia, deci trebuie se fia studiata din tóte punctele de vedere; de alta parte fiindu cunoscutu ca membrii sinodali nu suntu pregatiti d'a poté stá pe mai lungu timpu in permanentia: la propunerea conmembrului Georgiu Borha — sinodulu decide, a se alege o comisiune de 6 membrii, carea cu intrevenirea par. ppbiteru se cerceteze cu petrun dere tóte punctele programei, éra par. ppbiteru s'a insarcinatu,

ca indata dupa studiarea facuta, se convóce sinodulu de nou spre a se pronuciá asupra raportului ce-lu va substerne comisiunea esmisa. Si pana atuncia par. ppbiteru indémna pe toti membrii a se interesá fia-care in cerculu seu de activitate — de radicarea vadii bisericeii, inaugurarea si latírea moralitatii crestinesci precum si de impretenirea cu invetiamentulu scolariu. — Dupa cari pentru astadata — siedinti'a se redica.

(*El. Cióra, not.*)

Datorintiele parintiloru facia de cas'a si famili'a loru.

Dintre multele datorintie ce le are omulu, cea mai de frunte este datorinti'a parintelui de familia ca tata crescatoriu si educatoriu alu familiei sale; — si fiindcă datorintiele unui tata suntu multe si momentuose, este de lipsa cá se le si cunóscemu, si implinindu-le cu scumpetate se procuramu caseloru nóstre si familiei ordine, regularitate, cinste si vadia.

Multi se numescu parinti si póte aru avea voia se implinésca datorintiele loru de parinti dupa tóte recerintiele familiei si a casei loru, — dar din necunoscinti'a acelor'a comitu gresieli, prin cari degeneréza famili'a si se aduce stricatiune casei si societatii omenesci.

Pentru aceea credu ca este de lipsa se ne ocupamu de astadata cu intrebarea: cari suntu datorintiele parintiloru facia de cas'a si famili'a loru?

Noi scimu, cumcá demnitatea unui parinte de casa séu familia in tóte timpurile si la tóte popórele a fostu respectata, — si pentru ce? Pentruca unui parinte i se impunu datorintie de a vighiá asupra sa si asupra casei sale, — pre carii trebuie se-i invetie spre bine, se fie cinstiti, — se si implinésca fie care membru datorintiele din casa, — se fie cu supunere si ascultare la lege, la mai mari, la stapanire, — ca asia se fie cu totii cinstiti, veduti si respectati de concetatenii loru.

Omulu casatoritu cu casa si familia are multe grigie, si anume: grigiea pentru sine este mai mica, — pentru ca elu are a se ingrigi mai multu de soci'a si prunciu sei si de economi'a casei sale, — si acést'a vine de acolo: ca aceste i se impunu prin le-

gea firei, adeca prin Ddieu din ór'a aceea candu a paitu la tain'a casatoriei.

Acele grigie desi suntu adese grele si impreunate cu suferintie, totusi ele suntu usiore pentru unu parinte, — pentru că suntu naturale si ele nu se potu stramutá, — marginindu-se numai la datorintie; — si tocmai pentru aceea parintele de familia in putetiunea sa cá atare este consideratu de unu obiectu de inalta chiamare si respectare.

Durere inse si acést'a demnitate de parinte de multe ori intre ómeni este despectata! Si pentru ce? Pentru cá nu toti parintii sciu se si implinésca datoriele facia de densii si famili'a lor.

Unu tata póte se-si chivernisésca reu economi'a casei sale din nesciintia séu nepricepere, — si pentru aceea ómenni potu se-lu compatimésca séu se-lu critizeze, — inse candu unu tata din usiurintia séu rea vointia 'si risipește averea economiei sale, si nu se ingrisesce de soci'a si pruncii sei, acel'a trebuie se devina despretiuitu si condamnatu de ómeni. — S. Apostolu Pavelu dice: „Er' de nu scie cineva a-si chivernisi cas'a sa, cum va portá grigia de biseric'a lui Ddieu?“

Deci dara care este parinte bunu si întieptu pentru sine si cas'a sa?

Acel'a care in cas'a sa cu întieptiune, blandetie, dragoste si statornicia scie introduce ordine séu rendu bunu, sirguintia in lucrare, ascultare si supunere, curatienia in moravuri bune si temere catra inaltele órenduiei Ddieesci. — Aceste suntu virtutile cari formédia temeli'a fericirei unei case parintiesci.

La primul locu dara vine ordinea séu rendulu bunu din casa.

Spre a-lu introduce in casa si familia, este de lipsa cá tat'a se scie dirige tóte lucrurile din casa cu scopu bunu si folositoriu, si ochiulu ló se fie a-tintitu spre tóte lucrurile din casa, ca nimicu se pérda din vedere. Intielegu, cá tat'a póte se nu lucre, inse se vighieze cu bagare de séma, ca toti cei din casa se-si implinésca lucrurile si datorintiele impuse, — tat'a se invetie pe fiecare dintre pruncii sei, pre soci'a sa si pre slugile sale, care ce are a lucrá si implini si ce datorintie ii astépta, — facendu-i responsabilu pentru tóte afacerile din casa.

Si se me credeti cá asia ceva nu este vre-o greutate, — multi inse din nesciintia, nu se pricepu a aduce ordine séu rendu bunu in cas'a lor. — Unde inse s'a adusu rendu bunu in casa, acolo se dice, cá tat'a este unu barbatu întieptu si priceputu, si acolo tóte lucrurile din casa di pe di se implinescu ca o datorintia placuta, si nu se intimpina pedeci séu zapaceli. — Fie care din casa astépta diu'a de mane cu bucuria spre a-si incepe lucrulu cu poteri indoite.

Este adeveratu cá multi parinti suntu prea rei cu ai sei, indatinandu-se a li pronunci si a-i dojeni necontentitu, ceea ce este o gresiéla mare, — cáci indemnarea la lucru si tienerea renduelei bune se face cu ai sei prin sfatuire si indemnare cu dragoste catra sirguintia si bagare de séma la tóte lucrurile si renduelele din casa.

Se me credeti, cá unde se facu multe porunci si dojeni, acolo lucrurile mergu de dosu, pentru cá cei din casa se discourágiéza si lancediescu la lucru, perdiendu voi'a si bucuri'a catra lucru si catra datorintiele lor din casa; — ba a-si potea dice: cá atari parinti devinu nesuferiti de ai sei in cas'a lor.

Unde inse esista ordine séu rendu bunu, acolo nu se va audí contradicere, nici sfada, pentru lucru-

rile ce s'au lucratu si ce se voru lucrá, — nu se va audí sfada intre barbatu si soci'a pentru unu lucru de nimica — nici va dá pilda rea prunciloru si slugiloru lor.

Mani'a séu ur'a dintre barbatu si soci'a dau privilegiu la spargere de casa, si pild'a rea se latiesce si la prunci, invetiandu-se si densii voru fi larmuitori, necompatimitori catra slugi si vecini, aprindietori la mania si sfada pentru ori ce lucru fie macaru si bunu, — si acést'a indatinare ii-face rei si nefericiti.

Este adeveratu cá intre barbatu si soci'a póte se vina neintielegeri in pareri, — inse acele neintielegeri se nu crésca pana la sfada, si nici candu se nuse intemple inaintea prunciloru, — ba nici se se arate vre-unulu cá ar fi fostu atare schimbare de vorba intre densii, — ci in linisce se decurga tóte, ca se nu se dee pilda rea prunciloru si se devina rei si nefericiti in viéti'a lor.

Luati aminte, cá sementi'a ce semenati in pruncii vostrii prin cuventu si pilda, va trebui se aduca róda la timpulu seu, ori buna ori rea, dupa cum a fostu sementi'a ce a-ti seminat'o in ei.

Pentru aceea datorintia parintelui este se vighieze ca barbatu si crestín bunu asupra familiei sale se nisuéscu ca in casa intre toti se domnésca pacea, iubirea si intielegerea buna, — mai pre susu inse aceste se domnésca intre barbatu si soci'a, cáci numai asia se va sustienea si in familia respectulu cuvenitu catra parinti, si intre prunci dragoste nevata-matóre.

Afara de aceste — unu parinte are in datorintia se grigésca asia dicandu pentru tóte, numai cá se-si vadie famili'a fericita in tóta privinti'a. — Asia d. ex. pe langa multe lucruri de tóte dilele unu parinte trebuie se-si cúnosca deplinu tóte isvórele sale de venitu, se-si faca socót'a venituriloru sale, si de dupa acele se-si acomodeze cheltuelile din casa, adeca: elu trebuie se aiba naintea ochiloru sei tóta starea averei sale, spre a scí cá óre este de lipsa vre-o restringere in cheltueli, séu cá póte face fara primejdia cheltueli mai mari, cari suntu de lipsa pentru cas'a sa.

Asemenea si soci'a are datorintia se grigiésca pentru economi'a din launtru a casei, precum barbatulu are se grigiésca mai vertosu pentru economi'a din afara. — Soci'a are se grigésca pentru lipsele dílnice din casa si întrebuintiarea lor cu scopu bunu, — éra barbatulu pentru a agonisi si pestrá pentru viitoriu.

De obste barbatulu trebuie se se ingrigiésca a asigurá viitorulu socii si familiei sale, cá in casu candu soci'a sa din nenorocire ar deveni veduva si pruncii sei orfani, se aiba cu ce se traésca si crésca pre pruncii orfani; — si acést'a din mic'a indatorire sfanta, ca lumea dupa mórtéa sa se nu-lu judece reu, ci se-i pastreze si dupa mórté respectulu cuviintiosu. — S. scriptura dice: „Déca cineva nu póta grigia de ai sei si mai vertosu de ai casei sale, se lapada de credintia si este mai reu decatu celu necredintiosu;“ — pentru aceea adcu'a datorintia a barbatulu, care aduce fericire casei si familiei, este laborea séu sirguinti'a in lucrare.

Numeru prin sirguintia in lucrare potemu se ne agonisimu atát'a, cátu se fimu indestulati pe acestu pamentu, si se fie priinciósa viéti'a nóstra pamentésca.

Nu intielegu, se ne castigamu in acésta viétia prin sirguintia si retragere dela gur'a nóstra si a prunciloru nostrii — avutii mai si abundante, ci numai

stare buna, — pentru că acést'a recerintia ne procuréza in cerculu familiei o bucuria, din care isvoresce fericirea vietiei si neaternarea nóstra dela altii. — Prin urmare avem in datorintia nu numai a sustiné aceea ce amu mostanitu dela parinti, — ci si dupa potintia si imprejurari a ne imbunatati starea nóstra. — In nici o casa se nu se observe lenea si nesciint'a séu nepriceperea, cari aducu seraci'a, — ci din contra sirguintia in lucrare si desteptarea priceperei, cari suntu isvórele bucuriei si fericirei nóstre.

Se intielege de sine că spre aceea éra-si barbatulu séu parintele de familia este chiamatu a vighiá asupra tuturoru lucrurilor, — pentru că elu este capulu familiei, si numai lui i-au incredintiatu Ddieu grigiele si nevoile casei. — Parintele de familia trebuie sé se ingrigiésc a-si starú si a-si imbracá pruncii a le dá crescere buna, a platí pre slugi si pre lucratori, — si in casu de nevoi casnice a direge tóte spre bine, cu sfatulu si cu intieptiunea sa. — Er' candu vre-o nenorocire vine ca o fortuna grea peste cas'a sa, elu trebuie se scie a suferi si a rabdá considerandu astfelu de intemplari de nenorociri providentiale, care potu veni din intemplare si asupra altor'a fara a fi densii caus'a reului venitu, — si totdeuna se fie supusi, blandi si cu multiamire catra Ddieu si in astfelu de nenorociri, cá prin pild'a loru se invetie si pruncii loru a fi supusi, blandi si ascultatori in casuri de nenorociri.

Cum disei sirguinti'a in lucrare aduce cu sine stare buna si indestulare, — luati inse aminte: cá nu totdeuna avem de a lucrá la economi'a nóstra cu pruncii nostri, ci si cu slugi si lucratori. — Si facia de acesti'a trebuie se fimu cu privire.

Cu bani ne potemu cumperá bratie lucrátore, nu inse si credintia, dragoste si alipire, — si fara aceste lucrulu ne merge cá de claca, facendu-ne noi insine stricare, — pentru cá nu posedemu tactu si intieptiune a castigá iubirea, credinti'a si alipirea acelor'a catra noi.

Facia de slugi este de lipsa cá se fimu cu blandetie, si se le damu la timpulu seu repausu, spre a odihni de munc'a siuitória, — se-ii tractamu cá pre pruncii nostrii, atátu la lucrare câtu si la bucuria si repausu, — cá si densii se fie indestulati si voiosi, prin ce dovedesca o alipire, credintia si dragoste catra stapanu, — si dupa ani se-si aduca cu bucuria aminte de dilele petrecute in cas'a stapanului seu, carele l'a cautatu cu bunetate parintésca.

Apoi se vedeti, cá numai atunci candu ne vomu fi castigatu incredere, alipire si dragoste catra toti casnicii, trebile nóstre voru merge bine, cáci toti casnicii voru ascultá cu bunavointia de parinte séu stapanu, — si abia atunci suntemu in dreptu a cere dela densii supunere si credintia, — cari negresitu se voru si aratá pe facia atátu in lucrare câtu si in respectulu cuvintiosu facia de parinte, séu stapanu. — Fara dragoste nici cá se póte inchipui bunavointia si credintia, — si aceste nu se potu impune prin porunci, ci numai prin tactu bunu si renduiala buna.

La alu treilea locu urméza: cá pruncii se fie cu ascultare si supunere facia de parintii si crescatorii loru, — si acést'a din considerare: cá unu parinte bunu si intieptu nici candu nu va voi stricare prunciloru sei, ci numai binele si fericirea loru.

Vai de famili'a aceea, candu se ivesce reavointi'a si nesupunerea prunciloru facia de sfaturile parintiesci! Si candu acestu reu durerosu se ivesce, óre cine pórtá atunci vin'a? Nu este óre acelu reu ród'a

crescerei rele ce s'a datu prunciloru? Nu pórtá óre vin'a adese mam'a séu tat'a, cá a fostu facia de pruncii sei prea ingaduatoriu, desmerdandu-ii cu sburdalniciei, si indemnandu-ii la siedere si vorbe de nimic'a?

Pentru aceea ori câtu de multe si ostenitóre se fie ocupatiunile unui parinte de familia, — cea mai inalta si sfanta datorintia alui este a se ingrigi de bun'a crescere a prunciloru sei. In tóta diu'a se fie cu vighiere asupra purtarei loru cuvintióse, — si observandu ceva necuvintiosu, numai decátu se indrepte, cá acelu lucru necuvintiosu se nu devina cu timpu unu reu mare, ce nu se va mai potea indreptá.

Iubiti-ve cu caldura pruncii pre cari Vi-iau datu Ddieu, inse dela léganu cereti si pretindeti dela densii ascultare si supunere. — Nu suferiti cá se fie desmerdati, si mai vértosu nu ve lasati invinsi de capriciele ce se ivescu fórté adese la prunci, — pentru cá neascultarea prunciloru de parinti isvoresce din implinirea vointiei loru capriciósa.

Unde se ivescu aceste slabitiuni la parinti, acolo si respectulu parintelui s'a intunecatu si poterea pruncului a crescutu peste capulu lui.

Se me credeti, cá ascultarea si supunerea este o virtute, care se invétia numai dela indatinare, si nici candu dela precugetare séu convingere. — Fericitu este prunculu acel'a carele invétia acést'a virtute dela tat'a seu, si si mai fericitu este acel'a, carele scie se invetie la acést'a pre pruncii sei!

La alu patrelea locu urméza: cá parintele de familia se dee pilda frumósa de curatienia si moravuri bune prunciloru sei.

Fara curatienia in moravuri nu se póte inchipui fericirea, binecuventarea si pacea casnica. — Ce suntu intr'o comuna lotrii si jafuitorii, aceea suntu pasiunila ce strica moravurile — in familia.

Este lesne de priceputu, cá virtutile crestinesci nu se potu predá familiei in altu modu, decatu numai prin pild'a parintiloru — si fiindu ei deseversiti, au cuventu a pretinde dela pruncii loru se fie asemenea. — Déca inse unu parinte este patimasiu, cum si póte pretinde dela prunci se fie altcum? Se intielege de sine cá si densii voru face totu aceea ce vedu cá facu parintii loru. — In casulu acest'a unde este vadi'a casei si a familiei?

Candu vede unu pruncu cá tatalu seu este totdeuna maniosu si larmuitor, óre cum ar potea acelu parinte se pretinda dela socia si prunci se fie in voia si sé se uite la densulu cu bucuria si dragoste? Candu unu parinte este resipitoriu si nu se grigesce de trebile casei sale si ale familiei sale, — óre cum póte acel'a pretinde dela pruncii sei, ca se nu-i urmeze pild'a aratata? si se nu respésca si densii, carandu totu din podu si casa pentru lucruri netreb-nice si ruinátore de viétia?

Vai si de de o mie de ori vai! de acea casa, unde parintele de familia este unu peccatosu, carele in locu de a redicá si a aperi vadi'a casei si a familiei sale elu o pangaresce si o strica cu pilda rea. — Se me credeti, cá in o astfelu de casa se selasiluesce blasphemulu lui Ddieu!

Nu mai curatienia in moravuri, purtarea corecta a parintelui aduce in casa binecuventare, onóre, respectu si educatiune buna; — si de-si din nenorocire ar veni vicoli, preste o atare familia cinstita si s'ar stricá bunastarea acelei'a, — totu-si déca anemele tuturoru membriloru familiari se voru aduná pe langa parintele loru cu iubire si cu curatia, si voru scí a se mangaiá unii pe altii, punendu-si tóta nedejdea in

Ddiu — atunci se me credeti că pacea si bunastarea éra-si va veni in acea casa séu familia, — si pentru curati'a moravuriloru loru atâtu ómenii, câtu si Ddiu le va binecventâ virtutile si faptele loru.

Dara curati'a in moravuri nu se castiga prin invetiatura lumésca, — ci numai prin credinti'a crestinésca, adeca prin cunóscerea de Ddiu.

Pentru aceea este de lipsa ca la casele nóstre se domnésca dragoste catra Ddiu si temere catra inaltele orendueli Ddieiesci, — si éta pentru ce: pentru că dragostea catra Ddiu si cinstirea orendueliloru lui ve face desevisiti in viétia! — Déca unu parinte de familia cu pruncii sei voru avea in-redere si nedejde in Ddiu, si voru traí in curatia si in fapte bune, dupa poruncile Ddieiesci, — multiamirea si fericirea se va vedea ca unu ceriu deschisu in cas'a lui.

Unu parinte moralu si intieptu multiamesce lui Ddiu pentru tóte ce le primesce in viétia, fie bunatati impreunate cu bucuria, pedepse séu nenorociri, — pentru că si aceste din urma suntu de lipsa pentru intarirea si edificarea nóstra in credintia, — si pentru nobilitarea animei nóstre.

Prin intemplari nenorocóse vedemu că nu noi suntemu stapani de averea si viétia nóstra, ci Ddiu ne stapanesce dupa voi'a lui, si ne cérca se védia, care câtá taría si potere in credintia avemu catra densulu.

Iata dara pentru ce este de lipsa ca in casele nóstre se domnésca dragoste catra Ddiu si temere catra Inaltele orendueli Ddieiesci!

Candu vedemu pre unu tata cinstindu pre Ddiu si iubindu dreptatea lui, si pre fiii sei adunati pe langa densulu cu iubire si cu asemenea dragoste catra Ddiu, — óre pre unu astfelu de tata nu-lu cinstescu si ómenii?

Candu vedemu pre unu tata in mediloculu prunciloru sei rogandu-se lui Ddiu in tóte dilele, multiamindu-i pentru binefacerile primite, — óre pruncii lui nu se uita la densulu cu bucuria si cinstire? Si óre póte fi ceva mai misicatoriu de anima pentru unu privitoriu decâtu acést'a? Ore pruncii anui astfelu de parinte nu se voru face asemenea crestini buni si cinstitori de Ddiu? Ba da, — si densii voru fi buni si binecventati de Ddiu si de ómenii!

Éta-ve o icóna frumósa despre unu parinte si familia care este crestinu adevératu!

Unu astfelu de parinte stapanesce in cas'a sa cu dragoste crestinésca si primesce asemenea dela ai sei si dela Ddiu totu asemenea dragoste. Elu cu intieptiune introduce in cas'a sa ordine séu rendu bunu, sirguintia in lucrare, supunere si ascultare, curatienia in moravuri bune, credintia si dragoste catra Ddiu, — éri virtuti crestinesci le sedesce in anim'a prunciloru lui, si priu cari procurédia casei sale pace, indestulare, bucuria si binecventare dela Ddiu si dela ómenii.

Tóte aceste detorintie ce le-am aratatu si se ceru dela unu tata spre a-si fericí cas'a si famili'a, aru trebuí esaminate de fie-care parinte si cu sirguintia se le introducea in cerculu familiei sale, — ca asia se-si procuredie fiecare fericirea sa si a familiei sale.

Am amintitu, că pe langa datorintiele barbatului mai suntu si altele, datorintie ce privescu numai pre mame, pe cari asemenea trebue se le cunóscemu pentru că si mam'a contribue inca póte mai multu la fericirea casei si a familiei, — dara despre aceste — alta data:

Paulu Tempea.

Câteva reflesiuni

la articlulu domnului preotu I. Cióra,

„Despre predici in biserică.“

(Continuare.)

Dintre cele patru principii cu privire la predici, comunicate de dlu Cióra sub literere a, b, c, s, d, — principiulu de sub b, este celu mai desastrosu căci enuncia: *se se predice numai aceluí poporu, carui a i-placu predicale.*

Institutiunile bisericeii lui Christosu pórtá caracterulu catholicitatii, cu alte cuvinte: emblem'a detorintiei de a predicá; pórtá inscriptiunea universalitatii. deci *a predicá numai atarui poporu carui'a i-placu predicale*, este identicu cu a dismembrá biseric'a catholica orthodoxa in desastrosele secte, de ceea-ce se ne apere Ddiu. Ast'a nici dlu Cióra daca doresce — precum nici nu vreu se me indoiescu — a se incaldí in sinulu orthodoxiei, credu — nu voiesce a face, prin urmare se si cade se revóce principiulu desastrosu, ce l'a enunçiatu.

Omulu morbosu trupescu nu are apetitu, mediculu trupescu cauta a-lu vindecá: crestinulu slabitu in credintia — nu-i placu predicale, nu cauta dupa nutremente sufletescu, — preotulu, ca medicu sufletescu, daca e consciu chiamarii sale, se silesce se rensanetisize pre celu slabitu, pre celu morbosu; daca are o óie ratecita in turm'a sa, mai vertosu se ingrisesce de aceea, decatu de cele 99 ce n'au ratecitu. Potu in unele parochii se fie multe oi ratecite, dar eu din studiulu, prax'a si esperinti'a de ani sustienu, că *comuna séu parochia orthodoxa intréga ratecita, depravata, decadiuta sufletesce — nu existe.* In fia-care comuna bisericésca orthodoxa existu — *daca nu modele, celu pucinu copie de crestinetate.*

Tocmai de aru fi multi parochiani pe calea ratecirea, preotulu cu atâtu mai vertosu se cade a luerá la mentuirea loru si daca se vede că singuru nu póte abate la calea adevérului pre cei rateciti, — abuna-óra ca mediculu trupescu candu chiama pre colegii lui la consiliu, — asia face si preotulu din asemine parochia, că se consulta cu fratii sei póte mai betrani séu mai esperti de câtá densulu, ca se póta scapá fiii sei sufletesci *din ghiarele ignorantiei, ratecirea, depravarii, decadintiei si ale perirei.*

Cu alte cuvinte, atare preotu se bucura din anima, că unu confrate alu seu ca dlu Popa apare in salonulu de consiliu alu mediciloru sufletesci, intielegu — in fóia nóstra preotiesca-invetiatorésca, cu o idéa salutará si practica, pre carea o apretiéza si i-vine intr'ajutoriu cu luminele sale spre a o propagá, divulgá si incetatiéní in intrég'a diecesa; dar nici candu n'ar potea face, ca in locu de resunetu fratiescu la acea propunere, — se apara in publicu cu nescé teorii si principii din care se se póta deduce, că preotii orthodoxi nici idéa palita n'au despre *necesitatea continua si vecinica a midilocului ce inaltia cretinismulu preste fragilitatea si slabitiunea lumei ordinare, care midilocu a fostu, este si va fi predicarea continua.*

Santele carti, istori'a bisericésca ni spunu, că *pana-ce preotii au predicatu neintreruptu, crestini au fostu mai norociti, traiau in nescé vremi de auru.* Totu cartile sante si istori'a bisericésca ni spunu, că *in vremile ce preotii au predicatu mai raru au nici de cum, crestini s'au inglodatu in cele mai mari si doreróse nenorociri.* Astadi anca vedemu, că numai fiii aceluor bisericici suntu mai norociti si li merge bine, unde se predica *neintre-*

vuptu. Din contra vedemu cu adunca mâchuire, că fiii bisericeii năstre, suntu aprăpe toti cei mai nenorociti, li merge reu, pentru că la noi se predica au de totu pucinu si *raru*, séu nici decătu. Dlu Cióra daca va asemená pre parochienii sei cu cei de alta confesiune de prin pregiuru, anca va aflá mare deschilinire intre ei, de-si pamentulu si intr'unu locu si intr'altulu e de clas'a prima, de-si parochianii sei suntu mai indemanatici la agonisála — fiindu de abia câteva sute de pasi dela cetatea centrala — Aradu.

Crestinii cei adevirati, ómenii de omenia, inimile curate, sufletele bune, cu bucuria asculta legea lui Ddiu, si voi'a lui cea santa tēlcuita prin predici. Numai paganii, omenii decadiuti, gunóiele lúmei, betivii, lacomii, cametarnicii, insielatorii, mintiuosii, viclenii, clevetitorii, juratorii strembu, lenesii, gurativii, furii, ucigasii, tetiunarii, rapitorii, sgárcitii, marerii séu falosii si inganfatii, fatiarnicii, maniosii, vragitorii, descantatorii, frangatorii de credintia casatoriala, concubinatii, suduitorii, farmecatorii etc. etc. si cu unu cuventu toti facetorii de rele nu asculta cu dragu, *nu li placu predicete*, pentru că in predici se sbiciuescu smintele, pecatele si crimele loru.

Nu pôte purtá nume de crestinu adevratu, de omu de omenia in satu, carui'a séu din una séu din alta cauza *nu-i placu predicete*.

In urm'a unei pasiri rezolute si serióse asecuru pre ori si cine, — cu specimenele de medicamente aci describe, nu me pótú plange, că asi fi mai avutu séu asi mai avé macaru unicu parochianu *carui'a nu i-aru placea predicete*. Ma din contra, chiaru dela crestini singulari de acei'a, cari aluneca a comite macaru una din cele mai mici sminte aci descise, daca din cev'a cauza se intempla, se nu predicu, — observu indata resensu, că slujb'a nu s'a facutu deplinu, căci nu a fostu astadi *neci o predica*.

(Va urmá.)

L. Munteanu.

Epistótele parochului betranu.

Iubite Nepóte!

Demultu amu totu doritu se-ti scriu o epistóla anume despre trei preteni ai mei, cu cari am petrecutu multe dile bune ale vietii mele si cari au fostu in stare a me indemná spre o fapta, cu carea am facutu unu mare folosu parochieniloru mei si chiar mie si invetiatoriulu nostru. — In anii dupa revolutiune adeca si noi romanii incepuramu a lucrá cu mai multu folosu in vii'a Domnului, că ni se deslegara nunumai manele ci si limb'a si deci noi preotii pe intrecute ne siliamu a aratá care de care — fapte si lucruri mai bune si mai frumóse. Sciamu noi preotimea si atuncia, că sórtea poporului — in mare mesura aterna dela conducerea năstra; precum va fi preotulu asia va fi si poporulu. — Unii dintre noi au si facutu fapte neperitorie in parochiele loru; multi dintre densii au moritu — ce e adevratu, dar memori'a loru nu se va stinge cu graba, dóra nici odata. — Unulu dintre amicii acesti'a ai mei — ce e dreptu — se tiene mai cuminte de cātu multi altii, dar cu acésta ambitiune a lui nu o ieau in nume de reu din dóue puncte de vedere: antáiu, pentrucă vedu in lume ómenii cu multu mai napoi de cātu acestu pretenu alu meu, că anca se trufescu naintea altor'a si nu se sfiiescu de slabitiunile loru ci iesu cu ele la ivéla; deci pretenulu meu, carele e cu ceva mai

greoiu la pasi si mai cu judecata la minte, este scusatú pentrucă din candu in candu si elu dá semne de usiorintia, fara ca inse se strice cuiva prin ea. — Ronduél'a cea buna ce a introdusu densulu in parochi'a sa nu se pôte trece cu vederea. Dela celu mai antáiu pana la celu de pe urma poporénu alu seu scie, că in fruntea comunei bisericesci la ei stá unu barbatu cinstitu, carele de-si inaintatu in vresta. totusi scie conduce turm'a dupa cum se cuvine: cu tactu si cu intieleptiune. La intrepunerea acestui pretenu alu meu, se cumperá la densii o casa parochiala comoda, cu gradina mare si in locu frumosu. Prea Santitulu Eppu odata caletorindu peste comuna, la densulu a facutu statia si s'a sprimatu cu lauda despre cele ce a vediutu. Mie inse mi-mai place ronduél'a cea buna, ce a introdusu densulu la anufu nou candu se facu socotile bisericesci. Ca pretenu — anume m'am dusu odata se vedu disciplin'a cea atātu de practica in chivernisirea averiloru bisericesci. La asemine privilegiu, cas'a parochiala se asemena unei casi comunali nainte de tergu (bulciu) candu se aduna ómenii dupa pasapórté. — In fruntea mesei cuprinde locu pretenulu meu, naintea lui pe mésa evangeli'a si crucea; de-adrépt'a lui epitropulu primariu dea-steng'a invetiatoriulu si apoi vr'o 9—10 membrii din comitetulu parochialu; naintea invetiatoriulu câteva tiparituri de obligatiuni, calamariu cu negréla, in man'a epitropulu obligatiunile numerisate despre banii imprumutati; crasniciulu statea la usia, éra detorasii bisericeii intr'o chilia laterala. — Dupa ce pretenulu meu deschisa siedinti'a comitetulu parochialu, toti sciura că suntu adunati pentru innoirea obligatiuniloru. Decí astfelu dupa cum erau insirate obligatiunile in registru, se chiama unulu câte unulu — la més'a verde. Crazniculu i deschide usi'a si elu se presentéza in chilia cu buna cuviintia aducandu in mana si depunendu pe mésa interesulu de dupa capitalulu imprumutatu — cātu adeva compete pe unu anu, despre care suma l'a ineunoscintiatu crazniculu cu o septemana nainte. — Iubite Nepóte! Cine n'a vediutu, dóra nici n'ar crede atáta disciplina si ordine dela unu poporu, care pe langa aceea că traciesce in viétia autonómica bisericesca, este situatu intr'unu locu dintre cele mai serace, carele numai in privinti'a apei si aerului pôte se stee la class'a I; pamenturile si stolele suntu de clas'a III si mai de josu. — Si ca se me rentoreu la firu, — pretenulu meu citá unulu câte unulu la siedintia, si detorasiulu dupa ce depunea la epitropu interesulu legalu, éra si se rogá pentru renoirea obligatiunei, ceea ce apoi venia sub judecat'a comitetulu, carele se invoia numai decātu déca detorasiulu aducea duoi giranti dintre ómenii demni de crediamentu ca se subscrie obligatiunea. Lucrulu acest'a de rendu tinea câte dóue dile; invetiatoriulu avea diurna de 5 fl. pe aceste dóue dile pentrucă a renoitu obligatiunile si a luatú protocolu despre siedintia; membrii se presinta in biserica, la scóla, la cas'a parochiala si la morminti ca se constate vre-unu scadiamentu ce ar veni sub reparare, ca se se scie — ca din sum'a incassata a intereselor: cātu se pôte spesá si cātu imprumutá éra si. Se mai votá epitropulu unu onorariu de 5 fl. crazniculu 1 fl. pentru ostenéla.

Aceste dóue dile le-am petrecutu ca óspe in cas'a pretenulu meu si nu me puteam din destulu mirá de cele ce am vediutu. Mi-adusei aminte de unu altu preotu, carele cu o ocasiune mi-spusesse, că densulu mai bucuros slujesce diece liturgi, de cātu

se facea unu ratiociniu. — Aici ratiociniulu se facu foarte usioru, si poporul intregu iubesc biserica pentru bun'a rânduela, ce afla ca tienu persoanele puse in fruntea lui. Am strinsu mana cu pretenulu, si me indepartai si eu ducandu cu mine cele mai bune pareri despre parochia lui. — Ferice de poporul ce are astfelu de preoti!

Alu doilea pretenu si-a facutu nume neperitoriu in parochia lui, ca a sciutu cumpeni treb'a de asa dicandu — din nemica a facutu o biserica carea ne face tuturoru onore. N'am locu destulu intr'o epistola se insiru tote caile ce a facutu omulu acest'a pana ce si-a vedutu lucrulu gata, — destulu ca eu faptulu acest'a lu-privescu de meritu numai alu pretenulu meu preotu, carele si insusi semtiesce acest'a, caci de-cate-ori vei trece cu densulu pe langa biserica, ochii lui suntu totu la ea tintiti, ca si candu aru caut'a deca mai afla ceva ce nu ar fi gata, i-place mai departe a sluji intr'ens'a si pentru multu nu s'ar uit'a macar odata de sine ca se nu iee pelari'a, candu trece pe dinaintea ei. — Poporeni lui asijderea suntu bine adusi la rânduela.

Alu treilea pretenu m'a adusu in uimire candu mi-a aratatu in parochia lui scol'a radicata la indemnul lui, m'a convinsu despre invetiamentulu numai a acelu deobligati ci chiar si a adultiloru, cari cercetau scol'a.

N'am creditu se fia cu potintia ca intr'o comuna toti pruncii deobligati se amble regulatu la scola: la pretenulu meu am vedutu acest'a, ba am vedutu la esamenu adulti de 15—30 ani parte barbatca si femeesca de amplusera scol'a — si toti cu cartea in mana ceteau fluidu si recitau tote rogatiunile si multe versuri nationali.

Am pusu pre toti trei acesti preteni ai mei langa olalta, adeca mi-i-am intipuitu cu mintea si marturisescu — nu sciun nici pana in diu'a de astadi se judecu, care dintre ei se fia mai vrednicu de lauda. Pre toti trei ii pretiuiescu si ii cinstescu asemenea. Faptele loru inse me pusera si pre mine in misicare; nici cum nu-mi venia la socotela, ca eu se remanu napoia loru, si eu voiamu se am trecere naintea lumei; sciam eu, ca cu vorbe голе nu se pote imbeta lumea, deci trebuia se me aratu in fapte ca si eu traiescu si anca intre preotii cei mai alesi.

Dar me tēmu Iubite Nepote! ca epistola mea si pana aci o vei afla-o de prea lungita, deci vedu ca fapt'a mea cea laudata de multi, — o voiu descrie-o intr'o epistola catu de curendu.

Tipiculu septemanei.

Duminea atrei'a septemana in postu serbamu inchinarea cinstitei si de vietia facatorei Crucii.

La vecernia La „Dōmne strigat'am“ punemu stichirile pe 10 si cantamu 6 ale invierii a glasului de rendu si 4 ale crucii — din Triodu. „Marire“ a Crucii, „si acum“ dogmatic'a invierii. Stichovnele invierii din octoichu, „Marire si acum“ din triodu glasu 4: „Dōmne cel'a-ce ai ajutat in resboiu.“ Dupa „Sante Ddieu“ — tropariulu invierii, „Marire“ tropariulu Crucii „Si acum“ a Nascatorei: Gavriilu dicandu tie.“

La utrenia. La „Ddieu e Domnulu“ — tropariulu invierii de 2 ori, „Marire“ tropariulu crucii „Si acum“ a Nascatorei: „Gavriilu dicandu tie.“ Dupa catisme — sedelnele invierii, soborulu angerescu, antifonulu glasului, prochimenulu, evangeli'a invierii, „Invieria

lui Christosu“, psalmu 50, usile pocaintiei sel. Cautavasi'a triodului: „Dumnediesculu Moise. Dupa pesn'a 9 — sfetiln'a invierii „Marire si acum“ a Crucii. *La laude.* Stichirile invierii 4 si ale Crucii 4 „Marire a Crucii „si acum“: Preabinecuventata esti etc. si slavoslovia.

Aici preotulu fiindu imbracatu ca de liturgia, iea cadelniti'a si cadesce prestolulu si cinstit'a Cruce, apoi la celu mai de pe urma. Sante Ddieule!“ iea cinstit'a Cruce cu discosulu si pocrovetiulu impreuna pe capulu seu si incungiurandu pe dupa prestolu, iese pe usi'a cea de catra medianopte, mergendu inaintea lui pruncii cu luminarele si diaconulu cu cadelniti'a. Stau apoi naintea usiloru imperatesci, cantaretiulu se acomodeza cu cautarea, va se dica: de va fi de lipsa, o canta mai pe scurtu ori o termineza si dice preotulu: „Intieptiune drepta“ apoi cantareti — tropariulu: „Mentuesce Dōmne!“ de trei ori si preotulu pune crucea pe mesuti'a cea gatita in mijloculu bisericei si cadesce impregiurulu ei de trei ori. Apoi canta preotulu pe glasu 6: „Crucii tale ne inchinamu Stepane si santa invierea ta o laudamu si o marimu“ de trei ori facendu de atate ori si metanii. Dupa acest'a doni cate doni facendu-si inchinatiuni, saruta cinstit'a Cruce, sarutandu mai antaiu preotulu celu-ce slujesce, apoi poporul.

Facendu-se acest'a, cantareti canta stichirile pe glasu 2: „Veniti credintiosii“, alt'a pe glasu 8: „Astadi stepanulu faturei“, „Marire“: „Astadi celu neapropiatu — „Si acum“: „Astadi s'a plinitu cuventulu“. Deci ecteni'a si deslegarea.

La liturgia. Feririle glasului (pe 6) si alu Crucii — pesn'a 6 — (pe 4). Dupa vesire, cantamu tropariulu invierii si alu Crucii, „Marire si acum“ condaculu crucii. In locu de „Sante Ddieule“ cantamu: „Crucii tale ne inchinamu stepane“. Apostolulu — catra Evrei — inceperea 311: „Avendu archiereu mare, care a strabatutu ceriurile“; era Evangeli'a — dela Marcu, inceperea 37: Cine vrea se vie dupa mine, se se lapede de sine.“ Pricesn'a: „Insemnatus'a peste noi.“

Ateneulu romanu,

institutu tipograficu in Sibiu.

Subsemnati aducemu la cunoscinti'a onoratului publicu ca provocati de catra mai multi barbati de frunte ai natiunei nostre si de catra unele din metingurile romane tinute anulu trecut, dorindu a corespunde opiniunei publice si a multumi un'a din cele mai simtite trebuintie la romanii din Austro-Ungaria, ne-am unit intr'unu consortiu pentru infintierea unei societati pe actiuni sub firma *Ateneulu romanu, institutu tipograficu*, cu scopulu de desvolt'a si inavuti literatur'a romana si a fond'a unu diaru cotidian, totdeuna organ al partidei nationale romane.

Capitalulu socialu va fi de *una sutu mii florini v. a.* compusu din 1000 actiuni a 100 fl.

Timpulu si locul subserierei actiuniloru se va face cunoscutu dilele acestea conform legi comerciale.

Sibiu, 2 februaru 1884.

Vincentiu Babesiu proprietariu, membru al Academiei romane. George Baritiu membru al Academiei romane. Partenie Cosma, Advocatu. George Pap, proprietariu. Dr. Ioanu Ratiu, Advocatu. Visarionu Romanu, Directoru alu institutulu de creditu, si de economii „Albin'a“, membru corespondentu alu Academiei romane.

George Secula, Advocat. Anania Trombitasiu, referentu scolaru in consistoriu archidiecezanu gr. orient. in Sibiu.

D i v e r s e.

* Sciri personale. Prea Santi'a Sa Par. Episcopu diecesanu Ioanu Metianu, cu trenulu de ieri a sositu din Budapesta — la resiedintia sa in Aradu.

Constantinu Roza, septeman'a trecut fu hirotonitu intru preotu pentru parochi'a din Monosturu in pppbiteratulu Hasiasiului. — I dorimu fericire pe carier'a, carei'a s'a consacratu.

* Balulu societatii „Progresulu“, ce precedatu de unu concertu variatu, s'a tienutu la 1. Martiu a. c. st. n. in Aradu, — a reesitu peste asteptare — bine. Venitulu curatu se urca la 300 florini.

* O comuna pe calea progresului. Mi se impartasiesce din Manerau in protopresbiteratulu Ienopolei, ca de unu timpu incocia comun'a tinde la inaintare in fapte bune si folositorie; astfelu anulu trecut se redica acolo unu edificiu scolaru ce face onore nainte drumariloru ce caletorescu peste comuna; pruncii scolaru cercetaza scol'a regulatu si facu sporiu imbucuratoriu; in primaver'a acest'a se va renova cas'a parochiala si se spera ca celu multu in doi ani se se ridice si biserica noua. — Ddiu ajute-i!

* Bibliografia. Chiar acum au esitu de sub tipariu si se pote procura dela Tipografi'a „Aurora“ din Gherla — Szamosujvár — Transilvani'a „Nu me uitá“ colectiune de versuri pentru ocazioni funebrale, arangiata prin N. F. Negrutiu. Acestu opu cuprinde: In locu de introducere: In cemetieru. Mortea — Versuri funebrale 3 La copii si copile. 4 La juni si june, 4 La barbati si femei. 4 La omeni betrani. 7 La omeni de diverse stari. — Iertatiuni. 1 Copilulu seu copil'a catra tata, mama, frati si sorori. 2 Copilulu seu copil'a catra tata si mama. 2 Fratele catra frati si sorori. 2 Tat'a seu mam'a catra fii seu fete. 2 Barbatulu catra soci'a de casatoria. 2 Femei'a catra sotulu de casatoria. 4 Mosiulu ori mosi'a seu unchiulu ori matusi'a catra nepoti. 6 Nepotulu seu nepot'a catra mosi si mosie, unchi si matusie. 4 Socrulu ori socr'a catra gineri si nurori. 2 Ginerelu seu nor'a catra socrii. 6 Catra alte rudeni. 1 catra pretini, vecini si cunoscuti. 12 Epitafia. — Pe unu mormentu. — In Adausu Versu pentru Vinerea patimeloru si Versu la inmormentarea D. N. Is. Christosu. Pretiulu unu esemplariu brosiuratu e 50 cr., — legatu ord. 60 cr., — mai frumosu legatu 80 cr. si 1 fl. — Pentru Romani'a pretiulu unu esemplariu brosiuratu e 1 1/2 francu — leu.

* Ucigatorii familiei lui Friedenwanger din Sibiu sunt prinsu in personele lui Marlin si Kleeberg, cari au si recunoscutu faptulu loru infernalu. Cestu din urma a aratatu de complice si pre avocatulu din Sibiu Rudolf Marlin, tatalu ucigatoriului Robert Marlin.

* Adunarea generala a societatii „Progresulu“ din Aradu se convoca pe diu'a de 11/23 Martiu a. c. la 3 ore dupa amediadi in scol'a centrala din locu.

1. Alegerea presidelu si a functiunariloru.
2. Comunicarea notei consulului orasiescu referitoria la statutele societatii.
3. Propuneri diverse.

Comitetulu societatii.

* Oferte pentru seminariulu diecesanu din Aradu Din Nereu-Dugosello 80 fl. 43 cr. la cari au con-

tribuitu comun'a bisericesca 40 fl. Stefanu Opreanu 10 fl. Georgiu Illinu 5 fl. Marta Mihaiu 3 fl. Victori'a Mihaiu, Pavelu Fumorbu si Pavelu Mihaiu cu cate 2 Ioanu Mezinu, Georgiu Mezinu, Urosu Cerniciu, Georgiu Mezinu jun. Eremie Mezinu, Maria Chipeiu, Sida Popoviciu, Iosifu Chipeiu si Filipu Mihaiu cu cate 1 fl. er ceialalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici; — cu naturalie au mai contribuitu mai multi credinciosi, s'au adunatu de totu 8 chible 1 1/2 polovica grau. — Din Valcani. 130 fl. 50 cr. la cari au contribuitu comun'a bisericesca 50 fl. comun'a politica 10 fl. Din Georgiu Opreanu 10 fl. Stefanu Pavelu, Nicolau Covaceviciu, Ioanu Miu jude, Cultulu, si Lazaru Toporu cu cate 5 fl. Bilahancz, Tenner Mor, Const. Mutiu si Alesandru Mutiu cu 2 fl. Unger Samu si Ioanu Igisianu cu cate 2 fl. 50 cr. Szauer János, Savu Lazaruica, Nicolae Oprea, Ioanu Tersiu Pavelu Ileanu, Petru Daju, Iacob Maria si Zomboranu Pavelu cu cate 1 fl. er ceialalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici — cu naturalie au contribuitu mai multi credinciosi, s'au adunatu de totul 6 chible 1 1/2 polovica greu. Din Beba-Veches 160 fl. a cari au contribuitu: comun'a bisericesca 100 fl. Dlu Andreiu Vacarescu preotu 50 fl. Iulianu Tasiu 6 fl. Stefanu Tomi, Valeriu Ciucuru, Demetriu Chinezu si Dionisie Lutia cu cate 1 fl. er naturalie s'au adunatu 6 chible 3 polovici grau, la cari au contribuitu mai multi credinciosi. Din Cianadulu-Serbescu 14 fl. 90 cr. la cari au contribuitu: comun'a politica 5 fl. George Dogojia, Nistoru Suciu, Sara Soecriu, Ioana Sierbanu, Lazaru Nicolasiu, Ilie Galetariu si Vasile Staulu cu cate 1 fl. er ceialalti dela mai multi credinciosi; — naturalie s'au adunatu de totu 7 chible 2 polovici grau, la cari au contribuitu mai multi credinciosi din Igrisiu 17 fl. 52 cr. la cari au contribuitu: Marton Kohn 2 fl. Ana Ionescu, Bulin Lajos. Gavrila Cionca, Kaiszler Adolf, Landrecht Péter, Floria Boesianu, Naik Lajos si Iosef Ebrenfreund cu cate 1 fl. er ceialalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici; — naturalie sau adunatu de totu 64 chible 3 polovici grau la cari a contribuitu mai multi credinciosi.

(Va urma.)

Ignatiu Papp, secret. consist.

C O N C U R S E.

Conformu ordinatiunei Ven. Consistoriu din 18 Febr. a. c. n. 478 se deschide concursu pentru ocuparea vacantei parochii din Petirsiu, apartinetore de clas'a a III-a in protopresbiteratulu Lipovii — cu terminu de alegere pe 25 Martiu a. c. st. v.

Emolumintele suntu: 1/2 jugeru de gradina intravilanu, 30 jugere de pamentu aratoriu, din care 6 jugere fenatiu, birulu usuatu, dela 70 case, si stolele.

Recursele ajustate, conformu prescrieloru statutulu organicu se se adreseze comitetulu parochialu gr. or. si tramite abserisului protopresbiteru; avendu recurrentii a se presentá in vre-o Dumineca, ori serbatore in biserica din locu, spre a-si areta desteritatea in cantari, respective cuventari, si tipiculu bisericescu.

Petrisiu 22 Februaru 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: Ioanu Tieranu, m. p. protopopu.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din comun'a Valeadeni, inspectoratulu scolaru alu Caransebesiului se escrie prin acest'a Concursu cu terminu

pana iu 18 Martiu a. c. st. vechiu. candu se va tiné si alegerea.

Emolumintele incopciate cu acestu postu suntu :
a) salariu in bani gata 300 fl. b) pausialu pentru scripturistica 5 fl. c) 32 metrii de lemne in natura din care are a se incaldi si scóla. d) dóue jugere livada, gradina de legume si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá statiunea acést'a suntu avisati a substerne recursele instruate conformu dispositiuniloru statutului organicu, adresate sinodului parochialu din Valeadeni, subscrisului comisariu consistorialu in Ezerisiu, p. u. Ezeres.

Valeadenii in 26 Ianuarie 1884.

pentru comitetulu parochialu :

I. Meda m. p.
parochu, ca presedinte.

In contielegere cu comisariulu consistorialu: **Ioanu Oprea** m. p.

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a *Nemesiesci*, protopresbiteratulu Fagetului, se escrie concursu, pana la 15 Martiu 1884 cal. vechiu.

Emolumintele suntu : 70 fl. v. a. banii : 2 fl. pentru scripturistica ; 6 fl. pentru conferintia ; 5 fl. pentru curatirea scólei ; dela 44 de case cate una mesura de cucuruza iu bómbe. 8 orgii de lemne, cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au recursele sale ajustate conformu stat. org. a le subscrerne oficiului protopresbiteralu in Fagetu pana la terminulu indicatu.

Nemesiesci, in 13 Fauru 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protop. tractualu **Atanasie Ioanovicium** m. p.

Pentru ocuparea postului de subinvetiatoriu la scól'a comunala din *Ciresia si Savoiu*, se escrie concursu cu terminulu pana la 20 Martiu a. c. st. n.

Emolumintele suntu : 1) 200 fl. salariu anualu 2) 12 metri lemne de focu. 3) Locuintia cuvintiósa cu gradina de legumi.

Competentii suntu deobligati a produce urmatórele documinte :

- 1) Despre etate si religione.
- 2) " studiele absolvate.
- 3) " calificatiunea castigata.
- 4) " aceea, cá posedu limb'a magiara si
- 5) " deprinderea de pana acuma.

Petitiunile providiute cu timbrulu recerutu si adresate Inaltului Ministeriu m. reg. de culte si invetiamentu, — pana la terminulu scrisu suntu a se substerne la comitetulu administrativu comitatensu Carasiu-Severinu in Lugosiu.

Se observéza, cumca invetiatoriuulu denumitu va fi indetoratu a implini ca cantoru — ceremoniele bisericesci de dupa ritulu gr. or. rom.

Petitiunile amenatate séu neprovidiute cu documintele recerute, nu se voru luá in consideratiune.

Datu in Ciresia-Bistra, la 27. Februaru st. n. 1884.

Al. Campianu, m. p.
notariu.

Jordanu Boldea, m. p.
sub-jude.

Apostolu Avramutiu, m. p.
Andronicu Olariu, m. p.
primariu.

In sensulu ordinatiunea Ven. Consistoriu din Oradea-mare dto 19 Dec. 1883. Nr. 1495 scol. pentru statiunea invetiatorésca rom. confesionala din opidulu *Vascou-Baresci*, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 9/21 Martiu a c.

Salariulu invetiatorescu este : a) 130 fl. bani gata dela numit'a comuna bisericésca, si dela maritulu Dominiu eppescu rom. cath. 32 fl. ca subventiune. a) bucate 10 cubule grâu si cucurudiu in pretiu de 70 fl. c) 10 stangeni de lemne in valóre de 80 fl. d) 4 holde de pamentu pentru cantoratu precum si accidentii. e) cuartiru gratuitu cu gradina.

Dela recurrenti se recere, ca se fie preparandi absoluti cu testimoniu de calificatiune si se pricepa limb'a magiara. Cei cu classe gimnasiale voru fi preferiti.

Recursurile adresate catra comitetulu parochialu gr. or. din Vascou-Baresci se se trimita subscrisului protopopu si inspectoru cere. de scóle pana la 8/20 Mart. a. c. in Beiusiu, [Belényes] avendu recurrentii a se presentá nainte de alegere in vre-o duminca la biseric'a din Vascou.

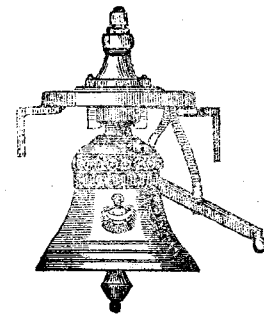
Datu in Vascou la 30 Ian. v. 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Vasiliu Pappu**, m. p. protop. inspect cere. de scóle.

Am onóre a me recomandá P. T. publicu ca tornatoriu de

GLOPOTE

(CAMPANE)

de ori ce marime si tonu, in forma eleganta si pe langa celu mai moderatu pretiu.

Clopotele pregatite din metalulu inventatu de mine au preferintia si rivalisédia cu clopotele facute din ori ce metalu pana acum cunoscutu, atátu pentru tonulu loru curatu si strebatatoriu, câtu si pentru duraveritatea loru.

Duraveritatea clopoteloru se promovéza chiar si prin sistemulu mai nou de ajustare, de dupa care, clopotulu, fie câtu de mare, se imanuéza fórte usioru si se póte întórce, si de dupa fiecare întórceere limb'a bate la altu locu, prin ce clopotulu e feritu de crepare si tiene de dóue si chiar de trei ori mai multu decátu clopotele facutu dupa sistemulu vechiu.

Pentru tonulu curatu si strebatatoriu conform dorintiei, precum si pentru duraveritatea clopoteloru pregatite de mine, cavezu pe timpu de diece ani.

HÖNIG FRIEDERICH junior,
fabrica de pusece de apa si tornatóre de clopote
si metale.

Aradu strad'a Rákoczi.